

Караткевіч А.А.,
выкладчык

РАЗВІЦЦЕ АСНОЎНЫХ ВЫКАНАЎЧЫХ НАВЫКАЎ НА ПАЧАТКОВЫМ ЭТАПЕ НАВУЧАННЯ ПРЫ НА ТРУБЕ

Выканаўчыя навукі трэба развіваць з самага пачатку навучання ігры на трубе. Галоўным кампанентам музычных здольнасцей з'яўляецца музычны слых. З дапамогай музычнага слыху вучань кантралюе якасць гуку, чысціню строю і інтанацыю, дакладнасць метра-рытму, моцнасць і тэмбр гучання, дынаміку і фразіроўку.

Труба з прычыны капструктыўных асаблівасцей мае недастаткова дакладную настройку асобных гукаў, а гэта перашкаджае дасягненню чысціні інтанацыі ў час ігры. Для пераадолення гэтых цяжкасцей патрэбны пастаянны слыхавы кантроль выканаўцы над кардынальнай работай вуснаў, языка, органаў дыхання, пальцаў і ўсяго выканаўчага апарату.

Для развіцця інтанацыйнага слыху музыкант павінен вывучыць асаблівасці свайго інструмента і валодаць дадатковай аплікатаурай, што значна пашырае выканаўчыя магчымасці.

Кожны музыкант павінен умець правільна настроіць свой інструмент. У момант настройкі інструмента некаторыя выканаўцы пры дапамозе вуснаў спрабуюць павысіць альбо панізіць строй. Выкананая такім чынам настройка не зможа гарантаваць інтанацыйную ўстойлівасць.

Пры настройцы трубы патрэбна ўлічваць рад умоў:

а) заданы гук настройкі павінен выконвацца цвёрдай атакай на падпорцы дыхання пры нюансе м'яцка фортэ;

б) нельга ў момант настройкі прыстасоўвацца да гучання асноўнага тону за кошт змянення становішча вуснаў;

в) дынаміка гучання асноўнага тону настройкі павінна быць стабільнай.

Развіццё музычнага слыху цесна звязана з развіццём пачуцця рытму. А выразнае значэнне рытму, у сваю чаргу, цесна звязана з тэмпам. Таму вучаць пры выкананні гам і арпеджыю, п'ес і эподаў павінен строга прытрымлівацца зададзенай рытмічнай і тэмпавай асновы. Некаторыя выканаўцы ў пачатку заданняў прытрымліваюцца зададзенага тэмпу, а паступова к завяршэнню павялічваюць альбо памяншаюць яго. Гэты недахоп бывае не толькі ў пачынаючых, але і ў прафесійных музыкантаў, выкарапаць яго неабходна ўжо ў пачатковы перыяд навучання.

Развіццё музычнай памяці прадугледжваецца не толькі здольнасцю да запамінання музычных пабудов і цэлых твораў, але і магчымасцю іх выканання. Чым больш нотнага тэксту

студэнт вывучае на памяць, тым больш ён набывае навыкаў.

Пры навучанні ігры на трубе выкладчык павінен сканцэнтравана ўвагу на развіцці ў пачынаючых выканаўцаў розных відаў памяці: слыхавой, зрокавай, тактыльнай, маторнай і лагічнай.

1. Калі навучэнец валодае здольнасцю ўспрымаць і ўвасобіць музычны твор, можна гаварыць, што ў яго развіта слыхавая памяць.

2. Развіваючы зрокавую памяць, педагог развівае ў навучэнца здольнасць мысленна бачыць унутраным зрокам старонкі нотнага тэксту твора з усімі яго падрабязнасцямі.

3. Тактыльная (адчувальная) памяць дае магчымасць праз датыканне канчыкамі пальцаў да клавіш, а таксама праз пачуццё звычайнага руху вуснаў і рухомасці языка выклікаць у памяці неабходныя дзеянні для ўзнаўлення вывучанага твора.

4. Развітая маторная (мускульная) памяць дазваляе хутка ўспрымаць сігналы маторных цэнтраў галаўнога мозга, прыводзячых у рух мускульную сістэму выканаўчага апарату для аднаўлення музыкі.

5. Лагічная памяць неабходна для разумення зместу твора і заканамернасцей яго пабудовы.

На першапачатковым этапе развіцця навук ігры на памяць выкладчык павінен звярнуць асаблівую ўвагу на падбор нотнага матэрыялу. Мелодыі песень і п'ес павінны быць не складаныя і даступныя кожнаму пачынаючаму музыканту. Гэта дазваляе эфектыўна развіваць выканаўчыя навукі ігры на трубе.

Караткевіч А.А.,
дацэнт

ВЫКАРЫСТАННЕ МАСТАЦКА- ВЫРАЗНАГА ПАТЭНЦЫЯЛУ АНСАМБЛЯЎ У ПАДРЫХТОЎЦЫ ВЫКАНАЎЦАЎ НА ДУХАВЫХ ІНСТРУМЕНТАХ

Сучасная выканальніцкая практыка вызначае два асноўныя віды ансамбляў духавых інструментаў: 1) ансамбль аднародных інструментаў; 2) ансамбль змешаных інструментаў. Па форме гэта могуць быць дуэты, трыо, квартэты, квінтэты, секстэты і інш. Розныя варыянты выкарыстоўваюцца і пры фарміраванні выканальніцкага складу. Напрыклад, квартэт: дзве трубы, два трамбоны; дзве трубы, валторна, трамбон; квартэт труб, валторнаў, трамбонаў, кларнетаў, саксафонаў; сапрапа, альт, тэнор, барытон і г.д.

Ансамбль аднародных інструментаў дэманструе мастацка-выразныя магчымасці спа-